

HARJU MAAVANEMA KORRALDUS

Tallinn

14.11.2014 nr 1-1/2133-k

Harju maakonnaplaneeringu teemaplaneeringu
"Põhimaantee nr 4 (E67) Tallinn-Pärnu-Ikla
(Via Baltica) trassi asukoha täpsustamine
km 12,0-44,0" kehtestamine

Harju maakonnaplaneeringu teemaplaneeringu "Põhimaantee nr 4 (E67) Tallinn-Pärnu-Ikla (Via Baltica) trassi asukoha täpsustamine km 12,0-44,0" (edaspidi *teemaplaneering*) puhul on teemaplaneeringu objektiks riigi põhimaantee nr 4 (E67) ehk Via Baltica, mis kuulub üleeuroopalisse Trans European Network Transport (TNT-T) teedevõrgustikku. Tegemist on Euroopa peamise põhja-lõuna suunalise ühendusteega Soome, Eesti, Läti, Leedu, Poola ja Kesk-Euroopa vahel, mistõttu on oluline Via Baltica kvaliteedi tõstmine, tagamaks kõikidele liiklejatele ohutu ja sujuv liiklemine. Teemaplaneeringu konkreetne eesmärk on riigi ühe olulisema rahvusvahelise maantee maanteeklassi ja trassikoridori (sh ümbersõitude) asukoha määramine ning selleks vajaliku maa reserveerimine.

Teemaplaneering lähtub koostamise ajal kehtinud dokumentides – üleriigilises planeeringus "Eesti 2010" ja "Harju maakonna arengustrateegia 2025" – seatud eesmärkidest ning Harju maakonnaplaneeringust. Samuti on teemaplaneering kooskõlas üleriigilises planeeringus „Eesti 2030+“ sätestatud põhimõtetega. Teemaplaneeringuga luuakse eeldused aeg-ruumilise vahemaa vähendamiseks põhja-lõunasuunaliste rahvusvaheliste ning regionaalsete ühenduste pidamisel, samuti ohutumaks liikluseks maanteel. Hea, kiire ja turvaline ühendus loob uusi arenguvõimalusi Via Baltica lähedusse jäävatele kohalikele omavalitsustele. Via Baltica trassikoridori valik keskendub liikluse sujuvuse ja ohutuse, teekasutajate teenindamise ning liikluskeskkonna taseme parandamisele. Via Baltica rekonstrueeritav maantee viiakse vastavusse nii Eesti põhimaanteed kui ka rahvusvahelisse transpordivõrku kuuluvale liiklusrajatisele esitatavatele standarditele. Via Baltica planeerimine toimub avalikes huvides.

Planeeringualaks on maantee trassikoridor, mis hõlmab Harju maakonda läbiva Via Baltica toimimiseks ja ülejäänud teedevõrguga ühendamiseks tarvilikku ala ning selle lähimõjuala. Planeeringuala kulgeb Tallinna ja Saue linnade ning Saku, Saue, ja Kernu valdade territooriumil.

Olemasolevatest liiklusoludest (ebapiisav pikinähtavus, ühes tasapinnas ristmikud, peale- ja mahasõitude suur arv, jalakäijate ja kergliiklejate liiklemine põhimaanteel jne) ning prognoositavast liiklussageduse kasvust tulenevalt kavandatakse olemasoleva maantee rekonstrueerimine vastavalt I klassi maanteele esitatavatele nõuetele, et tagada maanteel ohutu ja sujuv liiklemine. Selleks on teemaplaneeringuga leitud sobivaim asukoht trassi koridorile Harju maakonna piires.

Lõikudes, kus planeeritav trassikoridor järgib olemasolevat põhimaanteed, on arvestatud täiendavate sõiduradade rajamise võimalusega olemasoleva tee kõrvale. Lõikudes, kus kaaluti õgvendusi ja ümbersõidu alternatiive, on läbi viidud alternatiivsete trassilõikude võrdlemine. Lõigus, kus on välja ehitatud 2+2

sõidurajaga maantee, arvestati selle vastavusse viimisega I klassi maanteele esitatud nõuetega. Trassikoridori asukohavalik ning planeeringu koostamine on toimunud keskkonnamõju strateegilise hindamise tulemusena ja läbi avaliku planeerimisprotsessi. I klassi maantee planeerimisel peeti vajalikuks leida maanteele uus trassikoridor Kernu küla lõigul, kus olemasolev maantee mõjutab oluliselt olemasolevat elukeskkonda. Tulenevalt eeltoodust algab Kernu ümbersõidu trass maantee 37. kilomeetrilt ning jõuab praegusele teele tagasi 39. kilomeetril.

Lisaks maantee trassikoridori asukohale on teemaplaneeringuga täpsustatud riigimaantee toimimiseks vajalike rajatiste vajadus, lähtudes teeseaduse (edaspidi *TeeS*) § 2 lõikes 2 toodud tee koosseisu kuuluvate rajatiste loetelust.

I klassi maantee koridor on kavandatud 2+2 sõiduraja ja sõidusuundade vahelise eraldusribaga, kus trassikoridori laius on 650 m. Trassikoridoris paikneb 150 m laiune tee- ja teekaitsevööndi ala. Planeeritud on lahendused maantee I klassi nõuetele vastavusse viimiseks, sh trassi koridori paiknemine, eritasandiliste liiklussõlmede, põhimaantee rekonstrueerimisega kaasnevate kogujateede, jalg- ja jalgrattateede rajamine jms.

Maanteetrassi asukoha valikul lähtuti põhimõttest, et olemasolev hoonestus säiliks. Elamute kaitseks on ette nähtud meetmed maanteelt kanduva kahjuliku mõju (müra, vibratsioon ja õhusaaste) vähendamiseks. Kõikidele maanteega piirnevatele kinnistutele, mille mahasõit tulevikus suletakse, on planeeritud juurdepääsuteed. Lisaks kogujateedele on kogu trassi ulatuses planeeritud jalg- ja jalgrattateede asukohad, määratud ühistranspordi liiklusskeem.

Teemaplaneeringus on toodud, et elektrituulikute kavandamisel maantee lähedusse tuleb vältida tuulikute paigutusest ning tööst lähtuvaid võimalike negatiivseid visuaalseid mõjusid teekasutajale, sh varjutus, vilkumine jms. Juhtudel, kui tuulikuparki soovitakse rajada lähemale kui 300 m teemaplaneeringuga määratud maanteest, tuleb koostada visuaalsete mõjude eksperthinnang ning liiklusohutuse analüüs, et veenduda saavutatava olukorra liiklusohutus. Tuulikute kavandamisel maantee trassikoridori tuleb kohalikul omavalitsusel teha koostööd Maanteeametiga.

Planeeringu koostamisel on algusest peale arvesse võetud ning tasakaalustatud riigi ja kohaliku omavalitsuse ruumilise arengu vajadused lähtuvalt planeeringuala majandusliku, sotsiaalse, kultuurilise keskkonna ja looduskeskkonna pikaajalistest suundumustest ning sujuvaks ja ohutuks liiklemiseks vajaliku maantee väljaehitamise vajadusest. Teemaplaneeringu koostamise käigus on tehtud mitmed uuringud: maantee ja sellel olevate rajatiste seisukorra hindamine, liiklusohutuse analüüs, liiklusuuringud, tasuvusanalüüs, finantsanalüüs, tulemuslikkuse analüüs. Teemaplaneeringu elluviimisega kaasnevaid olulisi keskkonnamõjusid, võimalikke alternatiivseid lahendusi ning kavandatud negatiivsete mõjude leevendamise meetmed on hinnatud keskkonnamõju strateegilise hindamise (edaspidi *KSH*) käigus. Nimetatud tööd on planeeringulahenduse aluseks. *KSH* aruandes seatud säästva ja tasakaalustatud ruumilise arengu alused kuuluvad arvestamisele nii edasisel üld- ja detailplaneeringute kui ka tee-ehitusprojektide koostamisel. Keskkonnaameti Harju-Järva-Rapla regioon kiitis 02.06.2014 kirjaga nr HJR 6-8/14/8326-3 heaks Harju maakonnaplaneeringut täpsustava teemaplaneeringu "Põhimaantee nr 4 (E67) Tallinn-Pärnu-Ikla (Via Baltica) trassi asukoha täpsustamine km 12,0-440,0" *KSH* aruande.

Teemaplaneeringu puhul on tegemist maakonnaplaneeringu erijuhtumiga, mis tähendab, et maantee rajamiseks üld- ja detailplaneeringuid reeglina enam koostama ei pea. Vastavalt planeerimisseaduse

(edaspidi *PlanS*) § 29¹ lõikele 6 toimub joonehitise projekti koostamine kehtestatud maakonnaplaneeringu alusel, kui joonehitise (käesoleval juhul maantee) asukoht on valitud maakonnaplaneeringuga. Teemaplaneeringu alusel koostatakse järgmise etapina maantee tee-ehitusprojekt, mis määrab täpse maa-ala tee rajamiseks. Tee-ehitusprojekti koosseisu kuulub ühe osana krundijaotuskava. Selles määratakse tee-ehitustööde ja edasise teehooldusega arvestav tehniliselt vajalik teemaa, mille ulatuses nähakse ette maa võõrandamine ja sellel maal paiknevate hoonete ning rajatiste likvideerimise vajadus. Riigimaanteede ehitamiseks vajalike maade omandamine toimub vastavalt Vabariigi Valitsuse poolt kinnitatud teehoiukavale Maanteeameti poolt kinnitatud TeeS §-le 19 vastava tee-ehitusprojekti alusel. Pärast vastava teelõigu või objekti teehoiukavasse võtmist ning selle realiseerimiseks vajalike rahade eraldamist alustab Maanteeamet maade omandamise menetlust.

Kuni käesoleva teemaplaneeringu elluviimiseni konkreetsel teelõigul võib olemasolevaid krunte ja kinnistuid edasi kasutada nende senise sihtotstarbe järgi. Senist maakasutust planeering koheselt ei kitsenda. Trassikoridori ja planeeringus seatud planeerimise, projekteerimise ja maakasutuse ning ehitustingimusi tuleb järgida juhul, kui krundi või kinnistu seniseid ehitustingimusi või sihtotstarvet soovitakse muuta või kui asutakse teed projekteerima või trassikoridoris koostama uusi planeeringuid. Edaspidiste üld- ja detailplaneeringute koostamisel tuleb kohalikul omavalitsusel arvestada valitud trassikoridoriga ja põhimaantee ning kavandatud kogujateede võimalike asukohtadega.

Teemaplaneering koosneb seletuskirjast ja joonistest. Kogu maakonda haarav trassikoridor on kantud planeeringu koondkaardile, mis on koostatud mõõtkavas 1:100 000. Tee asukoha täpsemaks näitamiseks on planeeringule lisatud ka joonised kohalike omavalitsuste kaupa mõõtkavas 1:20 000, mis on aluseks trassikoridori kandmisel üldplaneeringutesse.

Teemaplaneeringu koostamine on algatatud Harju maavanema 13.05.2009 korraldusega nr 1215-k „Harju maakonnaplaneeringu teemaplaneeringu ja selle keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamine“.

Teemaplaneeringu koostamise korraldaja on Harju Maavalitsus, tellija on Maanteeamet ning planeeringu konsultant ja KSH koostaja on OÜ Hendrikson & Ko (registrikood 10269950) koostöös Reaalprojekt OÜ-ga (registrikood 10765904). Teemaplaneeringu koostamine on toimunud koostöös planeeringuala kohalike omavalitsuste ja riigiasutustega, kelle valitsemisalas olevaid küsimusi teemaplaneering käsitleb. Avalikkusele suunatud tutvustused ja arutelud viidi läbi kogu teemaplaneeringu koostamise käigus ning igapähe oli neil võimalik osaleda. Kõikidest planeeringu koostamise etappidest teavitas Harju maavanem avalikkust muu hulgas ka maakonnalehe „Harju Elu“ kaudu. Ajavahemikul veebruar-märts 2010 toimus teemaplaneeringu lähteseisukohtade ja KSH programmi avalikustamine planeeringuala kohalikes omavalitsustes ja Harju Maavalitsuses. Ajavahemikul august-september 2010 viidi läbi teemaplaneeringu esimese eskiislahenduse avalik väljapanek, avalikud tutvustused ja arutelud planeeringuala kohalikes omavalitsustes ja Harju Maavalitsuses. Detsembris 2010 viidi Kernu ümbersõidu lõigu osas läbi teine eskiislahenduse avalik väljapanek, avalik tutvustus ja arutelu Kernu vallas. Täiendav avalik arutelu toimus Kernus 14.12.2010.

PlanS § 17 lõike 2 alusel on teemaplaneering kooskõlastatud planeeritava maa-ala naabrusesse jäävate maakondade maavanematega ja planeeritava maa-ala kohalike omavalitsustega ning samuti Siseministeeriumi määratud asjaomaste riigiasutustega. Kernu Vallavolikogu jättis 17.11.2011 otsusega nr 44 teemaplaneeringu kooskõlastamata, kuna leidis, et trassivariandil 1A (olemasoleva maantee koridoris) I klassi maantee väljaehitamine häiriks kümneid majapidamisi ning mõned neis tuleks ka lammutada, kuigi

see lahendus koos õgvendusega vastaks 1999. aastal kehtestatud Harju maakonnaplaneeringu lahendusele ning 2005. aastal kehtestatud Kernu valla üldplaneeringule. Samuti ei pooldanud Kernu Vallavolikogu kooskõlastamisele saadetud materjalides olnud alternatiivi 1C, mis mööduks Kernus külakeskusest lääne poolt, kuna antud trassikoridori kasutamine läheks vastuollu valla arenguplaanide ja kehtiva üldplaneeringu lahendusega. Kernu Vallavolikogu pooldas idapoolset trassialternatiivi 1B, mis sisaldus KSH võrdluses, kuid mis jäeti planeeringulahendusest välja kui majanduslikult ebaotstarbekas.

2012. aasta mais korrigeeriti planeeringulahendust, jättes alles vaid trassialternatiivi 1A, kui kehtiva maakonnaplaneeringuga ja Kernu valla üldplaneeringuga kooskõlas oleva lahenduse ning saadeti planeering uuesti kooskõlastamiseks asjaomastele asutustele. Ühtlasi teatas Harju maavanem Kernu Vallavalitsusele, et loeb teemaplaneeringu trassialternatiivi 1A osas kooskõlastatuks tulenevalt PlanS § 17 lõikest 4, mis sätestab, et kui kooskõlastamisel ei viidata vastuolule seaduse või seaduse alusel kehtestatud õigusakti või kehtestatud planeeringuga, loetakse planeering kehtestatuks vaatamata planeeringu kohta esitatud teistelettepanekutele ja vastuväidetele

Teemaplaneering võeti vastu Harju maavanema 21.08.2012 korraldusega nr 1202-k ning suunati avalikule väljapanekule. Teemaplaneeringu ja sellele koostatud KSH aruande avalik väljapanek toimusid samaaegselt – 24.09.2012 kuni 25.10.2012 Saue linna ja Saku, Saue, Kernu valdade keskustes ning Harju Maavalitsuses. Teemaplaneering koos kõikide lisadega avalikustati ka Harju Maavalitsuse veebilehel ning teemaplaneeringu tarbeks loodud veebiportaalil <http://viabaltica.hendrikson.ee>.

Teated teemaplaneeringu avalikust väljapanekust ilmusid ajalehtedes Harju Elu 14.09.2012, Pealinn 10.09.2012, Koduvald (Saue valla leht) 2012. aasta septembrikuu leht, Saku Sõnumid 14.09.2012, väljaandes Ametlikud Teadaanded 05.09.2012 ning Harju Maavalitsuse, Kernu Vallavalitsuse, Saue Linnavalitsuse, Saue Vallavalitsuse ja Saku Vallavalitsuse veebilehtedel. Samuti saatis Harju Maavalitsus tähtkirjaga trassikoridori jäävale 1128-le kinnisasja omanikule teated avalikust väljapanekust ning planeeringu avaliku arutelu toimumise ajast ja kohast.

Avaliku väljapaneku käigus esitati koostatud planeeringulahenduse kohta kokku 27 kirjalikku ettepanekut, küsimust ja vastuväidet, mis olid seotud elamute kaitseks täiendavate meetmete planeerimisega, perspektiivsete liiklussõlmede asukohade ja lahendusega, kogujateede asukohtadega, juurdepääsu tagamisega kinnisasjadele, varem kehtestatud detailplaneeringutega arvestamisega ning Kernu ümbersõidu asukohaga.

Kõikidele teemaplaneeringu vaidlustajatele ja ettepanekute tegijatele on edastatud vastavad maavalitsuse poolsed seisukohad planeerimisseaduses sätestatud korras. Oma vastustes tugines maavanem teemaplaneeringu käigus koostatud aruannetele ja uuringutele ning valitud planeeringulahendusele, selgitas tee planeerimise ja maakasutuspiirangute seadmise vajadust ning tee-ehituseks vajaliku maa võõrandamise põhimõtteid, mis on fikseeritud ka planeeringu seletuskirjas.

Teemaplaneeringu avalikustamise järgne avalik arutelu toimus 22.11.2012. Teated avaliku arutelu toimumise aja ja koha kohta avaldati koos avaliku väljapaneku teadetega eelpool nimetatud väljaannetes.

Avalikustamise järgsel avalikul arutelul said vastuväiteid ja ettepanekuid esitanud isikud täiendavaid selgitusi maavanema seisukohtade osas ning mõned kogujateid puudutavad küsimused said rahuldavalt lahendatud.

Teemaplaneeringu avalikul väljapanekul ettepanekuid ja vastuväiteid esitanud isikutest on oma vastuväidetest loobunud või Harju Maavalitsuse selgitustega rahule jäänud 6 isikut: AS Eesti Gaas (registrikood 10178905), Keila Tarbijate Ühistu (registrikood 10088042), Lembit Teinbas, Mart Michelis, Tiit Nappus ja Vello Kadakas. Lisaks otsustati arvestada AS Eesti Raudtee (registrikood 11575838), Kernu Vallavolikogu, Tiia Altmäe ja Vahur Hermi esitatud ettepanekuid. Ülejäänud ettepanekutest ja vastuväidetest üks puudutas Kernu ümbersõidu trassi valikut (Timo Jantson 1C trassivariandi sissetoomise vastu) ning ülejäänud puudutasid teedevõrgu toimimiseks vajalike rajatiste (ristmikud, risted, kogujateed, ülepääsud ja müra leevendamise meetmed) asukohti, mis kajastatakse teemaplaneeringus orienteeruvatena ja mille täpsemad asukohad selgitatakse tee projekteerimise faasis koostöös vastavate kinnistute omanikega.

Tulenevalt asjaolust, et otsustati arvestada avaliku väljapaneku ajal tehtud ettepanekuid ning kavandada uus maantee korrigeeritud trassialternatiivile 1C, kooskõlastati Kernu valla osas muudetud teemaplaneeringu lahendus Kernu Vallavolikogu ning vastavate riiklike ametitega. Harju maavanem võttis teemaplaneeringu uue lahenduse Kernu valla lõikes vastu 14.02.2013 korraldusega nr 287-k ning planeering suunati uuele avalikule väljapanekule 04.03.2013 kuni 01.04.2013.

Teated teemaplaneeringu teisest avalikust väljapanekust ilmusid ajalehes Harju Elu 22.02.2013 ning Harju Maavalitsuse, Kernu Vallavalitsuse veebilehtedel ja planeeringu portaalis.

Teise avaliku väljapaneku ajal esitati teemaplaneeringu kohta 2 ettepanekut ja vastuväidet. Esitajateks olid Kernu Vallavolikogu ning Vahur Herm, kes esindas Kohatu küla elanikke.

Kernu Vallavolikogu soovis, et antud maantee rekonstrueerimisel 2+1 sõidureaga III klassi maanteeks oleks välistatud olemasoleva maanteekoridori ehk alternatiiv 1A kasutamine, kuna see omab olulist negatiivset mõju Kohatu ja Kernu külade olemasolevale asustusele ning maantee rekonstrueerimisel kasutatakse igal juhul trassikoridori 1C.

Vahur Hermi esindatud avaldajad leidsid, et vastu võetud korrigeeritud 1C trassikoridor ei täida oma eesmärki viia maantee olemasolevatest elamutest kaugemale, kuna see on esimeses lõigus kitsalt kahe majapidamise vahele surutud. Korrigeeritud 1C trassikoridoriga säilitatakse esialgses 1C trassikoridoris varem kehtestatud detailplaneeringuga kavandatavate elamute rajamise võimalus. Avaldajad ei nõustu, et lahendusega säilitatakse perspektiivsete elamute rajamise võimalus olemasolevate elamute elukeskkonna arvelt. Samuti muudaks tehtud korrekatuur maantee pikemaks ning halveneks liiklusohutus, kuna kurvide raadiused on väiksemad. Selle asemel tuleks avaldajate hinnangul teemaplaneeringusse uuesti võtta eskiisi tutvustamisel esitletud 1C trassikoridor.

Mõlemale teemaplaneeringu vaidlustajale ja ettepanekute tegijale edastati seisukohad PlanS-s sätestatud korras.

Teemaplaneeringu avalikustamise järgne avalik arutelu toimus 25.04.2013. Teated avaliku arutelu toimumise aja ja koha kohta avaldati koos avaliku väljapaneku teadetega eelpool nimetatud väljaannetes.

Avalikustamise järgsel avalikul arutelul said vastuväiteid ja ettepanekuid esitanud isikud täiendavaid selgitusi. Esialgse 1C trassikoridori kaasamise otsust planeeringulahendusse avalikul arutelul ei langetatud. Lõplik otsus 1C trassialternatiivi algselt väljatöötatud koridori kaasamiseks langetati pärast kõigi esitatud argumentide, seisukohtade, ettepanekute ning vastuväidete kaalumist. Selle otsuse kohaselt kanti

planeeringulahendusse lisaks avalikustatud trassikoridorile ka ettepanekus toodud esialgne eskiisi tutvustamisel esitletud 1C trassikoridor ning tähistati need 1C1 (esialgne 1C trassikoridor) ning 1C2 (04.03.2013 kuni 01.04.2013 avalikul väljapanekul olnud trassivariant). Teade avalikustamise tulemuste kohta ilmus ka ajalehes Harju Elu 17.05.2013.

Tulenevalt asjaolust, et 1C1 trassikoridor läbib kinnistuid, mis varem jäid trassikoridorist välja, korraldati planeeringu kooskõlastamist Kernu ümbersõidu osas riigiasutuste ja kohaliku omavalitsusega. Kernu Vallavolikogu toetas oma 20.06.2014 otsusega nr 26 trassivarianti 1C2.

Harju maavanem võttis teemaplaneeringu uue lahenduse Kernu ümbersõidu kahe alternatiiviga nende erinevuste ulatuses vastu 27.06.2013 korraldusega nr 1255-k ning suunas planeeringu uuele avalikule väljapanekule 15.07.2013 kuni 12.08.2013.

Teated teemaplaneeringu kolmandast avalikust väljapanekust ilmusid ajalehtedes Harju Elu 05.07.2013 ja Oma Vald augusti 2013 väljaannetes ning Harju Maavalitsuse, Kernu Vallavalitsuse veebilehtedel ja planeeringu portaalis.

Kolmanda avaliku väljapaneku ajal esitati teemaplaneeringu kohta 3 ettepanekut ja vastuväidet. Avaldajateks olid Meelis Mäekuusk, Milko Milatskov ning perekond Kõresoo esindajad.

Meelis Mäekuusk esitas vastuväite trassivariandi 1C2 osas, leides, et see kahjustab juba olemasolevate majapidamiste elukvaliteeti ning soovis, et planeeringuga kavandatakse uus maantee trassile 1C1.

Milko Milatskov tegi ettepaneku planeerida uue trassikoridori äärde ühistranspordi peatused.

Perekond Kõresoo esindajad esitasid vastuväite trassialternatiivi 1C1 osas, kuna see läbib neile kuuluvaid elamumaa sihtotstarbega maaüksusi. Perekond Kõresoo esindajad tegid ettepaneku, et planeeringuga kavandatakse uus maantee trassile 1C2.

Kõigile teemaplaneeringu vaidlustajatele ja ettepanekute tegijatele edastati seisukohad PlanS-s sätestatud korras (esitatud ettepanekud ja vastuväited koos maavalitsuse seisukohakirjadega sisalduvad eraldi „Avalike väljapanekute tulemustaga arvestamise“ kaustas). Milko Milatskovi ettepanekuga arvestati ning Meelis Mäekuuse ja perekond Kõresoo esindajate vastuväidete osas otsustati võtta seisukoha pärast avalikku arutelu ning kõigi poolt- ja vastuargumentide kaalumist.

Teemaplaneeringu avalikustamise järgne avalik arutelu toimus 29.08.2013. Teated avaliku arutelu toimumise aja ja koha kohta avaldati koos avaliku väljapaneku teadetega asjakohastes väljaannetes. Avalikul arutelul said vastuväiteid ja ettepanekuid esitanud isikud täiendavaid selgitusi maavanema seisukohtade osas.

Kas kehtestamisele läheb trassialternatiiv 1C1 või 1C2, seda avalikul arutelul ei otsustatud. Lõplik otsus, kumb trassialternatiiv kehtestatakse, langetati pärast kõigi esitatud argumentide, seisukohtade, ettepanekute ning vastuväidete kaalumist. Selle otsuse kohaselt kavandatakse Kernu ümbersõit trassialternatiivile 1C1, kuna alternatiivil on parem geomeetria (laugemad kurvid, parem nähtavus ja suurem liiklusohutus), väiksem pikkus ning väiksem kogujateede maht, millest tulenevalt on trassile 1C1 rajatava maantee ehitusaegsed ning hilisemad hoolduskulud väiksemad. 1C1 trassikoridor möödub lähedalt ühest

olemasolevast ning ühest rajamisel olevast majapidamisest. Samas räägivad trassialternatiivi 1C2 kahjuks asjaolud, et sellele alternatiivile uue maantee rajamisel kaasneksid suuremad kulud tee ehitamisel ning hooldamisel, kuna lisaks pikemale teele tuleb ehitada ka uusi kogujateid, mida 1C1 puhul ei rajata. 1C2 koridoris on tee geomeetria halvem, sest kasutada tuleb väiksema raadiusega kurve, mis vähendavad nähtavust ning seetõttu ka liiklusohutust. Lisaks otsestele negatiivsetele mõjudele kahe olemasoleva majapidamise osas tuleb alternatiivi 1C2 puhul perspektiivne maantee lähemale ka teistele antud piirkonnas asuvatele olemasolevatele elamutele. Otsusest teavitati kirjalikult Kernu Vallavalitsust, Meelis Mäeskuuske ja perekond Kõresoo esindajaid. Vastav teade avalikustamise tulemuste kohta ilmus ka ajalehes Harju Elu 13.09.2013.

Maavanema poolse otsuse avaldamise järgselt esitas Risto Kõresoo oma 02.10.2013 kirjaga Maanteeametile ettepaneku nihutada kavandatav 1C1 trassikoridor lääne poole nii, et see läbiks idapoolse elamukrundi asemel läänepoolset elamukrunti. Maanteeamet edastas antud ettepaneku Harju Maavalitsusele. Harju Maavalitsus arutas antud ettepanekut konsultandiga, kes leidis, et antud ettepanekuga on võimalik arvestada juhul, kui vähendada projekteeritud piirkiirust antud lõigul 120 km/h-lt 100 km/h-ni, mis aga ei vastaks planeeringu lähteülesandes püstitatule. Sellest tulenevalt ei muutnud Harju maavanem oma seisukohta esitada planeering Siseministeriumile järelevalve teostamiseks avalikustamisel olnud 1C1 trassikoridoriga Kernu ümbersõidu osas.

03.03.2014 esitas Harju Maavalitsus Siseministeriumile teemaplaneeringu materjalid ja menetlusküsimused järelevalve teostamiseks ning seisukoha võtmiseks planeeringu avalikustamisel lahendamata jäänud vastuväidete osas.

Siseministerium tuvastas järelevalve käigus, et Kernu Vallavolikogu 20.06.2013 otsusele nr 26 vaatamata on Harju maavanem pärast viimast teemaplaneeringu avalikku väljapanekut ja arutelu otsustanud, et soovib Kernu valla ümbersõidu osas kehtestada trassialternatiivi 1C1 toetudes PlanS § 17 lõikele 4, mis lubab lugeda planeeringu kohaliku omavalitsuse poolt kooskõlastatuks, kui mittekooskõlastamise otsuses ei ole viidatud vastuolule seaduse või seaduse alusel kehtestatud õigusakti või kehtestatud planeeringuga. Samas juhtis Siseministerium tähelepanu asjaolule, et teemaplaneeringu koostamise menetluses ei ole Kernu vallale tehtud PlanS § 7 lõikest 5 tulenevat ettepanekut Kernu valla üldplaneeringu muutmiseks.

Harju Maavalitsus esitas 06.05.2014 kirjaga nr 12-4/2014/2190 Kernu Vallavalitsusele ettepaneku muuta Kernu valla üldplaneeringut vastavalt maakonnaplaneeringut täpsustavale teemaplaneeringule, mis näeb ette Via Baltica perspektiivse I klassi maantee paiknemise 1C1 trassikoridoris. Täiendavalt palus Harju Maavalitsus tulenevalt PlanS § 17 lõike 2 punktist 1 kooskõlastada avalikustamise järgselt täpsustatud teemaplaneeringu lahendus Kernu valla territooriumi osas. Kernu Vallavolikogu kooskõlastas oma 22.05.2014 otsusega nr 21 teemaplaneeringu lahenduse, mis näeb ette perspektiivse I klassi maantee paiknemise 1C1 koridoris ning nõustus Kernu valla üldplaneeringu muutmisele tulenevalt teemaplaneeringu lahendusest.

Siseministerium juhtis 18.06.2014 kirjas nr 13-2/12-6 tähelepanu asjaolule, et planeeringumaterjalid on koostatud ühiselt Harju ja Rapla maakonna kohta, kuid Harju maavanema pädevuses on planeeringu kehtestamine vaid oma maakonna territooriumi ulatuses. Tulenevalt eeltoodust palus Siseministerium parandada teemaplaneeringu seletuskirja nii, et selles sisalduks vaid Harju maakonda puudutav osa. Harju Maavalitsus parandas teemaplaneeringu seletuskirja vastavalt Siseministeriumi nõuetele. Samas, tulenevalt sellest, et teemaplaneeringu koostamisprotsessid viidi Harju ja Rapla maakondades läbi ühiselt,

kajastab seletuskiri viiteid ühisele protsessile ning skeemikaarte trassi asukohaalternatiividega Harju ja Rapla maakonnas, kuna võrreldavad trassialternatiivid 1 ja 7 olid maakonnapiiiride ülesed.

Samuti leidis Siseminister, et planeeringu seletuskiri tuleb kooskõlla viia PlanS § 7 lõike 3 punktiga 10 ja §-ga 29¹, 15.06.2012 muudetud tee projekteerimise normide ja nõuetega ning maapõueseaduses üldgeoloogilise uurimistöö loa, uuringuloo ning maavara kaevandamise loa väljastamisele seatud tingimustega. Planeeringu seletuskirja teksti on korrigeeritud ning see vastab eelnimetatud õigusaktidele.

Lisaks muudele täpsustustele seletuskirjas rõhutas Siseminister oma seisukohas, et Tallinn-Ääsmäe lõigul, kus tee on juba välja ehitatud neljarealiseks, ei ole vajalik 650 meetrise trassikoridori asukoha määramine ning palus seletuskirjas ning kaardil välja tuua, et täna kehtivast olukorrast ning TeeS-st tulenevatest piirangutest täiendavaid piiranguid antud teelõigul ei kehtestata.

Harju Maavalitsus on seisukohal, et trassikoridori määramine Tallinn-Ääsmäe lõigul on vajalik. Kuigi välja on ehitatud 2+2 sõidurada, ei vasta maanteelõik I klassi maanteele esitatavatele nõuetele. Maantee vastavusse viimiseks I klassi maanteele esitatud nõuetele, on vajalik veel mitmete liikluskorralduslike nõuete täitmine – üksikute mahasõitude sulgemine ja juurdepääsuks kogujateede kavandamine/rajamine, keskkonnaningimuste täitmine mürabarjäärade rajamise teel jne. Mahasõitude sulgemise tagajärjel tekkinud vajadus rajada sõiduteid on seotud täiendava maaressursi hõlmamisega. Kuigi tee koosseisu kuuluvate rajatiste täpsed asukohad määratakse teeprojektiga, on vajalik nende orienteeruvate asukohtade määramine planeeringus, millega antakse informatsioon võimaliku lahenduse osas. Tegemist on Tallinna lähipiirkonnaga, kus vastavalt üldplaneeringutele ja arendussoovidele toimub pidev arendustegevus ning senine praktika näitab, et arendustegevusega soovib maaomanik sageli hõlmata ka tee kaitsevööndi ala. Teemaplaneeringu elluviimise võimaldamiseks on vajalik arendustegevus kooskõlastada Maanteeametiga. Harju Maavalitsuse hinnangul ei ole teemaplaneeringuga määratud trassikoridori asukoha eemaldamine Tallinn-Ääsmäe lõigus ja/või seletuskirja täiendamine, et täiendavaid piiranguid ei seata ning nendes lõikudes kehtivad ka ilma teemaplaneeringuta TeeS-st tulenevad tee kaitsevöönd ning sanitaarkaitse vöönd, otstarbekas. Teemaplaneeringu eesmärk PlanS mõistes on küll trassikoridori asukoha määramine ja tee koosseisu kuuluvate rajatiste (õigusaktide mõistes) täpsed asukohti ei määrata, kuid teemaplaneering peab looma tingimused ja alused tee koosseisu kuuluvate rajatiste projekteerimiseks ja rajamiseks. Sellest tulenevalt on seletuskirja ptk 4.3.1 sõnastust korrigeeritud trassikoridori määramise vajadust selgitades.

Planeeringujärelevalve tulemusena andis siseminister 20.10.2014 kirjas nr 13-2/12-18 Harju maakonnaplaneeringu teemaplaneeringule „Põhimaantee nr 4 (E67) Tallinn-Pärnu-Ikla (Via Baltica) trassi asukoha täpsustamine km 12,0-44,0” PlanS § 23 lõike 6 kohase heakskiidu teemaplaneeringu kehtestamiseks arvestades kirjas esitatud märkusi ning tegi ettepaneku planeering kehtestada. Samas kirjas ning lisaks 18.06.2014 kirjas nr 13-2/12-16 on esitatud täpsem ülevaade Siseministeri poolt järelevalve käigus teostatud toimingutest ning seisukoht maakonnaplaneeringu õiguspärasuse ja lahendamata vastuväidete kohta.

Järelevalve teostaja on seisukohal, et teemaplaneeringu menetlus vastab PlanS-s sätestatud maakonnaplaneeringu menetlemise nõuetele, sh PlanS §-s 29¹ sätestatud mitut kohalikku omavalitsust läbiva joonehitise trassi asukohavaliku planeeringu koostamise erimenetlusele seatud reeglitele.

Järelevalve teostamise käigus tuvastas Siseminister 12 teemaplaneeringu erinevate avalike väljapanekute käigus esitatud vastuväidet, mida teemaplaneeringu koostamisel ei arvestatud. Ära kuulamise

käigus selgus, et järelevalvesse esitatud teemaplaneeringu lahenduse kontekstis ei ole enam asjakohased kolm vastuväidet ning kokkuleppe saavutamine või Siseministeeriumi seisukoha esitamine nende osas ei olnud vajalik.

Vastuväidete kohta, mille osas ärakuulamisel kokkulepet saavutada ei õnnestunud, andis Siseministeerium oma seisukohad ning edastas need nii vastuväidete esitajatele kui ka Harju Maavalitsusele. Ühtlasi palus Siseministeerium teemaplaneeringu seletuskirja täpsustada selliselt, et seal sätestatud tingimused oleks üheselt mõistetavad ning ei jäta võimalust mitmeti tõlgendamiseks ja vastaks kehtestatud õigusaktidele. Harju Maavalitsus on vastavald parandused teinud, välja arvatud märkuse osas, mis käsitles maantee Tallinna ja Ääsmäe vahelisel lõigul 650-meetrise trassikoridori määramist. Antud otsust on põhjendatud eespool.

Järelevalve teostaja, lähtudes PlanS § 23 lõikest 6 ning asjaolust, et on täidetud Siseministeeriumi järelevalve käigus esitatud nõuded, andis heakskiidu Harju maakonnaplaneeringu teemaplaneeringule „Põhimaantee nr 4 (E67) Tallinn-Pärnu-Ikla (Via Baltica) trassi asukoha täpsustamine km 12,0-44,0“ ning teeb ettepaneku teemaplaneeringu kehtestamiseks

Teemaplaneeringu kehtestamise põhjendused on lisaks toodud teemaplaneeringu seletuskirjas ja planeeringujoonistel, mis on käesoleva korralduse lahutamatud lisad.

Arvestades eespooltoodut ning planeerimisseaduse § 24 lõike 2, § 23 lõigete 6 ja 7, § 24 lõike 6, § 25 lõigete 2 ja 3, § 29¹ lõike 5 ning keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 44 lõike 1 alusel:

1. Kehtestan Harju maakonnaplaneeringu teemaplaneeringu „Põhimaantee nr 4 (E67) Tallinn-Pärnu-Ikla (Via Baltica) trassi asukoha täpsustamine km 12,0-44,0“ lisatud kujul.
2. Kehtestatud teemaplaneeringuga on võimalik tutvuda Harju Maavalitsuses aadressil Roosikrantsi tn 12 Tallinnas ja Harju Maavalitsuse veebilehel: <http://harju.maavalitsus.ee/>.
3. Teha käesolev korraldus koos teemaplaneeringuga Tallinna Linnavalitsusele, Saue Linnavalitsusele ning Saue, Saku ja Kernu vallavalitsustele, Siseministeeriumile ja Maanteeametile ühe kuu jooksul käesoleva korralduse allakirjutamise päevast arvates teatavaks.
4. Harju Maavalitsuse arengu- ja planeeringuosakonna arengutalitusel avaldada teade teemaplaneeringu kehtestamise kohta Harju Maavalitsuse veebilehel, ajalehes Harju Elu ning planeeringuala valla- ja linnalehtedes ühe kuu jooksul käesoleva korralduse allakirjutamise päevast arvates.
5. Teade teemaplaneeringu kehtestamisest saata Tallinna Linnavalitsusele, Saue Linnavalitsusele ning Saue, Saku, ja Kernu vallavalitsustele, Rapla Maavalitsusele, Maanteeametile, Maanteeameti Põhja regioonile, Keskkonnaametile, Keskkonnaameti Harju-Järva Rapla regioonile, Maa-ametile, Muinsuskaitseametile, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile, Keskkonnaministeeriumile, Siseministeeriumile, Sotsiaalministeeriumile, Terviseameti Põhja talitusele, Kultuuriministeeriumile, Kaitseministeeriumile, Põllumajandusministeeriumile, Põllumajandusameti Harju keskusele, Riigimetsa Majandamise Keskusele,

Eesti Keskkonnauhenduste Kojale, Eestimaa Looduse Fondile, Eesti Ornitoloogiaühingule, Keskkonnainspeksiooni Harjumaa büroole, Päästeameti Põhja päästkeskusele, Eesti Energia AS-ile, Elektrilevi OÜ-le, Elering OÜ-le, AS-le Eesti Telekom, AS-le Gaasivõrgud ja EG Võrguteenus AS-le 14 päeva jooksul käesoleva korralduse allakirjutamise päevast arvates.

6. Korralduse vaidlustamiseks on igal isikul, kes leiab, et haldusakt on vastuolus seaduse või muu õigusaktiga või sellega on rikutud tema õigusi või piiratud tema vabadusi, õigus ühe kuu jooksul, arvates päevast, millal ta sai teada või pidi teada saama teemaplaneeringu kehtestamisest, esitada kaebus Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras või vaie Harju Maavalitsusele haldusmenetluse seaduses sätestatud korras.

7. Vastavalt PlanS § 29¹ lõikele 5 kantakse pärast joonehitise asukohavaliku maakonnaplaneeringu kehtestamist joonehitise asukoht ja maakonnaplaneeringuga kindlaks määratud maa- ja veealade üldised kasutustingimused vastavasse varem kehtestatud üldplaneeringusse 30 päeva jooksul maakonnaplaneeringu kehtestamisest arvates. Üldplaneeringud, kuhu planeeritud joonehitise asukoht kantakse, on: Kernu valla üldplaneering, kehtestatud 13.10.2005; Saue valla üldplaneering, kehtestatud 29.12.2012; Saku valla üldplaneering, kehtestatud 09.04.2009; Saue linna üldplaneering, kehtestatud 16.12.2010.

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Rajasalu
Maavanem